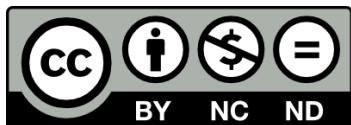

Ευαγγελικές αφηγήσεις της Ανάστασης

Ενότητα 3 : Η αφήγηση της Ανάστασης στο κατά Ματθαίον
Ευαγγέλιο (Μτ 28)

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη
Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

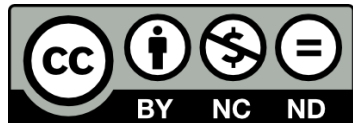
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Η αφήγηση της Ανάστασης στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο

Η αφήγηση της Ανάστασης στο κατά
Ματθαίον Ευαγγέλιο (Μτ 28)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

A stylized, light-colored illustration of a plant with a central stem, several large leaves, and a cluster of small, round buds or flowers at the top, set against a dark green background.

Η ΑΦΗΓΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ (ΜΤ 28)

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη

Εισαγωγή

- Ο Μτ ακολουθεί την αφήγηση του Μκ την οποία συμπληρώνει και ερμηνεύει
- Κι εδώ όχι ακριβής περιγραφή του γεγονότος αλλά η αναγγελία του
- Συνδυασμός της αναγγελίας με θαυμαστά γεγονότα: σεισμός, άγγελος, μήνυμα προς τους μαθητές
- Νέα στοιχεία: η εξήγηση για τον αποκεκυλισμένο λίθο κι η ιστορία των φρουρών

Δομή του κεφαλαίου (Α΄)

- Δομή (στ. 1-10) **Η επίσκεψη στον τάφο**
  - 1: εισαγωγή – η άφιξη των γυναικών στον τάφο
  - 2-3: ο σεισμός κι η εμφάνιση του αγγέλου
  - 4: ο φόβος των φρουρών
  - 5-7: το μήνυμα του αγγέλου
    - 5: η ενθάρρυνση των γυναικών
    - 6: η δήλωση ότι ο Ιησούς αναστήθηκε
    - 7: η εντολή να μεταφερθεί το μήνυμα στους μαθητές
  - 8-10: η εμφάνιση του αναστημένου Ιησού στις γυναίκες

Δομή του κεφαλαίου (Β')

- Δομή (στ. 7-15) **Η ιστορία των φρουρών**
  - 11: η αναφορά των φρουρών
  - 12-14: η στάση των ιουδαϊκών αρχών
  - 15: η κατακλείδα της ιστορίας και το σχόλιο του ευαγγελιστή

- Δομή (στ. 16-20): **Η εμφάνιση του Αναστημένου στη Γαλιλαία**
  - 16: η επιστροφή των μαθητών στη Γαλιλαία
  - 17: η εμφάνιση του Ιησού
  - 18-20^α: η εντολή του Αναστημένου
  - 20β: η υπόσχεση του Αναστημένου / κατακλείδα του ευαγγελίου

Συνάφεια

- Η αφήγηση για την ταφή του Ιησού (27, 57-61):
  - Δύο γυναίκες (αντί για τρεις: Μαρία Μαγδαληνή κι η άλλη Μαρία / τρεις γυναίκες στη σταύρωση 27,56)
  - Το αίτημα των αρχιερέων να τοποθετηθεί να τοποθετηθεί φρουρά στον τάφο του Ιησού
  - Η κατηγορία της κλοπής του σώματος του Ιησού (βλ. 27,64. 28, 4.11-14)

Ο άδειος τάφος και η εμφάνιση του Ιησού

Ερμηνευτικά σχόλια (Α΄)

- Στ. 1: «ὄψε̅» - το απόγευμα το βραδάκι / «ὄψε̅ τῶν σαββάτων» - μετά το Σάββατο -> τῆ̅ ἐπιφωσκούση εἰς μίαν σαββάτων
  - Σύνδεση με την πρωινή λατρεία των χριστιανών την ημέρα της Κυριακής (όχι με τόση σαφήνεια στον Μκ)
- «ἡ ἄλλη Μαρία»: πιθανόν η Μαρία η μητέρα του Ιακώβου και του Ιωσή (βλ. 27,56)
  - Η παρουσία της Μαρίας Μαγδαληνής – βασικός μάρτυρας της ανάστασης
  - Σπουδαιότητα της Μαρίας στην αρχαία χριστιανική παράδοση (βλ. Ιω 20 και γνωστικά κείμενα)
- Οι γυναίκες έρχονται απλά να δουν τον τάφο – να θρηνησουν (βλ. την μυράλειψη Μτ 26, 6-13 και κυρίως 12)

Ερμηνευτικά σχόλια (Β')

- Στ. 2-3: « ἴδοὺ » - στο Μτ εισάγεται το ασυνήθιστο και ξεχωριστό
- «σεισμός» το μοτίβο του σεισμού και στο πάθος του Ιησού (27, 51. 54) αλλά κι αλλού στο Μτ (8, 24 και 24, 7)
  - Σε αφηγηματικό επίπεδο συνδέει στον σταυρικό θάνατο με την Ανάσταση
  - Στοιχείο θεοφάνειας και αποκαλυπτικό σημάδι
    - Η κάθοδος του αγγέλου – αποκαλυπτικό σημείο -> η περιγραφή των ενδυμάτων / ο ρόλος του αγγέλου ως ερμηνευτή

Ερμηνευτικά σχόλια (Γ')

- Στ. 4: «ἀπὸ τοῦ φόβου» – ο φόβος που αισθάνθηκαν στο Μκ οι γυναίκες εδώ μεταφέρεται στους φρουρούς
- «ἐγεννήθησαν ὡς νεκροὶ» : το μοτίβο του θανάτου εδώ δημιουργεί μία λεπτή ειρωνεία: οι ζωντανοί που ήρθαν να φυλάξουν τον νεκρό Ιησού πέφτουν ως νεκροί – ο Ιησούς δεν είναι νεκρός, αλλά «δραπετεύει» ζωντανός από τους φύλακες
- Στ. 5: συνηθισμένο μοτίβο ο ουράνιος αγγελιοφόρος καθησυχάζει τους θνητούς (βλ. επίσης 28, 10)
- «ἑσταυρωμένος» : συνηθισμένος χαρακτηρισμός του Ιησού στο πρωτοχριστιανικό κήρυγμα (Α΄ Κορ 1, 23. 2, 2 και Γαλ 3, 1)

Ερμηνευτικά σχόλια (Δ')

- Στ. 7: το διπλό μήνυμα που πρέπει να μεταφέρουν οι γυναίκες:
  - «ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν»: σημαντική φράση στο πρωτοχριστιανικό κήρυγμα – εκεί το ρ. σε ενεργητική φωνή : ο Θεός το υποκείμενο)
  - Η συνάντηση με τους μαθητές στην Γαλιλαία: βλ. 26, 32 και 28, 10.
- « ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν » - έμφραση στην αγγελική προσταγή
- Στ. 8 «χαρὰν μεγάλην»
  - Και στο γεγονός της γέννησης (2, 10)

Ερμηνευτικά σχόλια (Ε΄)

- Σημείο κορύφωσης η συνάντηση των γυναικών με τον Ιησού
  - Δε δίνεται περιγραφή του Αναστημένου (μία μικρή εξαίρεση το Ιω, όπου γίνεται λόγος για τις πληγές του Ιησού)
  - «χαίρετε»: συνηθισμένος χαιρετισμός της εποχής
  - Η προσκύνηση των γυναικών – έμμεση αναφορά στη θεϊκή ιδιότητα του Ιησού
  - Επανάληψη της εντολής για συνάντηση στη Γαλιλαία
  - Οι μαθητές αποκαλούνται από τον Ιησού «ἀδελφοί»: οι σχέσεις τους με τον Ιησού έχουν αποκατασταθεί

Η αφήγηση του κενού τάφου στον Μκ και Μτ (Α')

- Στον δύο γυναίκες (Μτ) αντί για τρεις (Μκ)
- Παράλειψη του ερωτήματος ποιος θα κυλήσει τον λίθο (Μτ)
- Ο Μτ εξηγεί τον αποκεκυλισμένο λίθο
- Η πληροφορία ότι ο νεανίας (Μκ) είναι άγγελος (Μτ) -> μάρτυρας για όσο διάστημα μένει ο τάφος αφύλακτος – ο άγγελος
- Οι δυο γυναίκες δεν εισέρχονται στο μνημείο –ωστόσο η πρόσκληση του αγγέλου
- Τα ρούχα του αγγέλου κι εδώ λευκά – αποκαλυπτικά στοιχεία (η αστραφτερή του ως αστραπή εμφάνιση)
- Το μήνυμα ότι ο Ιησούς αναστήθηκε με μεγαλύτερη έμφαση (ήγέρθη ἐκ τῶν νεκρῶν)

Η αφήγηση του κενού τάφου στον Μκ και Μτ (Β')

- Ο Πέτρος δεν αναφέρεται ξεχωριστά (Μτ) – ίσως ο ευαγγελιστής θεωρεί δεδομένη και τη δική του αποκατάσταση
- Νέο στοιχείο κι η αναφορά στη φρουρά
- Ο Ιησούς εμφανίζεται στις γυναίκες που αντιδρούν με χαρά και φόβο

Οι φρουροί του τάφου

Ερμηνευτικά σχόλια

- Στ. 11 «κουστωδία» : λατινική λέξη που δηλώνει τη φρουρά
- «ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν»: ο τάφος ήταν εκτός της πόλης
- Στ. 12: οι αρχιερείς κι οι πρεσβύτεροι ως εκπρόσωποι του λαού
- Το μοτίβο του χρηματισμού και στην αρχή της μεγάλης ενόθητας του πάθους με την προδοσία του Ιούδα
- Λεπτὴ ειρωνεία στην αποτυχία των φρουρῶν να πράξουν το καθήκον τους
- Στ. 14: πιθανόν οι ἄρχοντες δεν θα υπέβαλαν παράπονα για την ανικανότητα των φρουρῶν
- Η φρουρά ανήκε στο ρωμαϊκό στρατό
- Στ. 15: απολογητικός τόνος

Η αφήγηση για τους φρουρούς

- Το πρώτο μέρος της αφήγησης βρίσκεται στο 27, 62-66, διακόπτεται από την αφήγηση του άδειου τάφου και συνεχίζει στο 28, 11 εξ.
- Αρχικά ενιαία ιστορία – από άγνωστη πηγή του Μτ
- Παράλληλη διήγηση στο απόκρυφο ευαγγέλιο του Πέτρου (45-49)
- Μαρτυρία του Ιουστίνου, Προς Τρύφωνα 108.2
- *Toledoth Jeschu*
- Ο ρόλος της αφήγησης απολογητικός και αποδεικτικός
- Απηχεί τις θεολογικές συζητήσεις της κοινότητας και την αντίδραση των σύγχρονων προς το Μτ Ιουδαίων

Η κατακλείδα του ευαγγελίου

Ερμηνευτικά σχόλια

- Τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς: δεν αναφέρεται νωρίτερα – η τάση του Μτ να συνδέει τις αποκαλύψεις του Θεού με ὄρη (βλ. την ταύτισή του στην παράδοση με το Θαβώρ)
- Στ. 17 «προσεκύνησαν» : βλ. τις γυναίκες στον τάφο
- «Οἱ δὲ ἐδίστασαν» : αντικατοπτρίζει την κατάσταση στην κοινότητα του Μτ; - δε δίνεται εδώ λύση στην αμφιβολία
- Στ. 18-20: η εξουσία του Υιού του Ανθρώπου (Δαν 7, 13-14)
- Η εντολή για τη διάδοση του ευαγγελίου στα ἔθνη
- «ἴδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι» – βλ. το ὄνομα του Ιησού ως Εμμανουήλ στην αρχή του ευαγγελίου

Συμπεράσματα

- Η έμφραση στον Μτ δεν είναι στον άδειο τάφο
  - Ο άδειος τάφος – ένα δύσκολο γεγονός
- Έμφραση στην εμφάνιση του Αναστημένου Ιησού
- Μία αφήγηση με έντονα απολογητικά στοιχεία
- Διάθεση βελτίωσης της αφήγησης του Μκ
- Κι αυτή ωστόσο δύσκολη αφήγηση
  - Οι αναγνώστες / ακροατές πρέπει να στηριχθούν στην μαρτυρία των γυναικών
  - Από τους μαθητές απαιτείται μια κίνηση πίστης (να πάνε στη Γαλιλαία) – οι γυναίκες πιστεύουν και βλέπουν τον Ιησού -> το μοτίβο της πίστης
- Η σκληροτράχηλη στάση των ιουδαϊκών αρχών

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τσαλαμπούνη Αικατερίνη. «Ευαγγελικές αφηγήσεις της Ανάστασης, Η αφήγηση της Ανάστασης στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο (Μτ 28)». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS360/>. .....

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: <Στέλλα Γιαννοπούλου>
Θεσσαλονίκη, <28.6.15>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

